

СИЛАБУС КУРСУ

ЕКОЛОГІЯ

Освітній ступінь – бакалавр

Галузь знань: 24 Сфера обслуговування

Спеціальність: 241 Готельно-ресторанна справа

Освітньо-кваліфікаційна програма «готельно-ресторанна справа»

Кількість кредитів – 2

Рік підготовки, семестр – пів року, VII семестр

Компонент освітньої програми : нормативна

Дні занять : середа (13:00-14:35), ауд. 203, четвер (16:30-18:05), ауд 216

Консультації : Понеділок

Мова викладання: українська

Керівник курсу

Худоба Володимир Володимирович

Контактна інформація khudoba.volodymyr@gmail.com тел. +38(098)-99-29-367

Опис дисципліни

Унаслідок швидких темпів суспільного розвитку та науково-технічного прогресу, урбанізації, інтенсифікації виробництва нашої планеті загрожує глобальна екологічна криза. Екстенсивний тип господарювання, хижацька політика суспільства, недостатній рівень екологічної свідомості громадян призводять до загострення екологічної ситуації не лише на рівні місцевості чи регіону, але і планети загалом. Гострою проблемою сьогодення є питання, яким чином допомогти навколишньому середовищу зберегти свої властивості до самовідновлення і саморегуляції під час посиленого антропогенного впливу.

Метою викладання навчальної дисципліни є сформувати в студентів фундаментальні екологічні знання. Допомогти зрозуміти, який стан природного середовища ми маємо, яким чином він впливає на наше життя і що нас очікує у разі постійного загарбницького втручання в біосферу. Основний зміст дисципліни полягає в розкритті екології як міждисциплінарної науки, яка вивчає не лише взаємозв'язки та взаємодію

живих організмів між собою і середовищем їхнього існування, але і сучасними антропотехносистемами та їх впливом на навколишнє середовище і суспільство загалом.

Предмет дисципліни: сукупність або структура, зв'язків між організмами і середовищем.

Навчальний контент

	Теми	Результати навчання
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕКОЛОГІЇ.		
1	Тема 1. Екологія як міждисциплінарна наука. http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/23605	Знати: - структуру та зміст навчальної дисципліни; - історичну ретроспективу становлення екології як науки; - основні поняття, предмет, об'єкт та завдання екології; - проблеми та закони екології.
2	Тема 2. Екологічні чинники середовища та їх вплив на життєдіяльність організмів. http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/23607	Знати: - класифікацію екологічних чинників; - вплив абіотичних чинників на життєдіяльність організмів; - біотичні чинники та їх характеристика; - антропогенні чинники.
3	Тема 3. Біосфера та її територіальна структура http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/23608	Знати: - історію виникнення та суть поняття «біосфера»; - кругообіг речовин у біосфері; - екологічні системи та їх просторова структура; - шляхи гармонізації людського суспільства та природи.
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. АНТРОПОГЕННА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА НАВКОЛИШНЄ СЕРЕДОВИЩЕ		
	Тема 4. Природні ресурси та їх класифікація. Основні види і джерела забруднення навколишнього природного середовища. http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/23609	Знати: - природні ресурси та їх класифікація; - запаси та видобуток корисних копалин світу та України; - основні види та джерела антропогенного впливу на природу; - джерела забруднення довкілля; - забруднювальні речовини та їх вплив на організм людини.
	Тема 5. Географічна оболонка Землі та основні її	Знати:

	<p>складові. http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/23610</p>	<ul style="list-style-type: none"> - структура та склад географічної оболонки Землі; - джерела забруднення атмосферного повітря та заходи боротьби; - джерела і види забруднення гідросфери; - водоохоронні заходи і способи очищення вод; - напрями використання літосфери з господарською метою. - рекультиваційні та меліоративні заходи.
	<p>Тема 6. Глобальні екологічні проблеми людства. http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/23615</p>	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - поняття «екологічної кризи»; - сучасні екологічні проблеми; - глобальні проблеми атмосфери; - виснаження водних ресурсів; - негативні процеси в літосфері; - урбосистеми та їх вплив на навколишнє середовище.
	<p>Тема 7. Біорізноманіття та проблеми охорони флори та фауни. Міжнародні природоохоронні організації. http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/23615</p>	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - структура та категорії природно-заповідного фонду України; - проблеми охорони флори та фауни,; - Червона та Зелена книги України,; - проблеми та перспективи розвитку екологічної мережі.
	<p>Тема 8. Моніторинг навколишнього природного середовища. Екологічне законодавство. http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/23614</p>	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - державна система моніторингу довкілля; - види та рівні моніторингу, їхня характеристика; - суть екологічного права та система екологічного законодавства України; - основні принципи охорони навколишнього природного середовища.
	<p>Тема 9. Вплив туристичної діяльності на природне середовище. http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/23617</p>	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - позитивні та негативні сторони впливу туристичної діяльності на навколишнє середовище; - екологічні наслідки інтенсивної туристичної діяльності на стан довкілля; - екологічні види туризму.

Формування програмних компетенцій

Програмні компетентності
Уміння
формулювати основні терміни та поняття курсу;
виокремлювати головні чинники можливих негативних наслідків впливу людини на навколишнє природне середовище;
розуміти шляхи подолання сучасної екологічної кризи у взаємовідносинах між людським суспільством і довкіллям;
пояснити взаємозв'язок екологічного стану довкілля з рівнем здоров'я населення;
застосовувати набуті теоретичні знання для вирішення конкретних практичних завдань у діяльності сфери обслуговування

Література:

Базова

1. Екологічний менеджмент: навчальний посібник / За ред. В.Ф.Семенова, О.Л. Михайлюк. – К., 2004. – 407 с.
2. Екологія і організація природоохоронної діяльності: Навчальний посібник. – К.:, 2006.– 304 с.
3. Худоба В. Екологія : навч.-метод. посіб. / В. Худоба, Ю. Чикайло. – Львів : ЛДУФК, 2016. – 92 с. – <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/5765>
4. Екологія: основи теорії і практикум: навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Львів: Новий Світ – 2000; Магнолія плюс, 2003. – 296 с.
5. Злобін Ю.А. Загальна екологія: навч. посібник / Ю.А. Злобін, Н.В. Кочубей. – Суми: ВТД „Університетська книга”, 2003. – 416 с.
6. Кучерявий В.П. Екологія / В.П. Кучерявий. – Львів : Світ, 1999. – 320 с.
7. Микитюк О.М. Основи екології : навч. посібник / О.М. Микитюк, В.В. Грицайчук, О.З. Злотін. – Харків : „ОВС”, 2004. – 144 с.
8. Назарук М.М. Екологічний менеджмент. Запитання та відповіді: навч. посібник / М.М. Назарук, І.Б. Койнова. – Львів: Еней, 2004. – 216 с.
9. Назарук М.М. Соціальна екологія: взаємодія суспільства і

природи: навч. посіб. / М.М.Назарук: ЛНУ імені Івана Франка, 2013. -348с.

Допоміжна

1. Голубець М.А. Екосистемологія / М.А. Голубець. – Львів, 2000. – 293 с.
2. Грищенко Ю.М. Основи заповідної справи / Ю.М. Грищенко. – Рівне: РДТУ, 2000. – 239 с.
3. Екологічна економіка та управління природокористування : підручн. / за ред. Л.Г. Мельника, К.М. Шапочки. – Суми: ВТД „Університетська книга”, 2005. – 759 с.
4. Екологія і організація природоохоронної діяльності: навч. посібник. – К., 2006. – 304 с.
5. Закон України від 25 червня 1991р. №1264 – XII. «Про охорону навколишнього природного середовища» – 1991.
6. Кучерявий В.П. Урбоекологія / В.П. Кучерявий. – Львів : Світ, 1999. – 320 с.
7. Лісовський С.А. Суспільство і природа: баланс інтересів на теренах України : моногр / С.А. Лісовський. – К., 2009. – 287 с.
8. Маруняк Є.О. Глобалізація та її вплив на розвиток регіонів України. – К.: Реферат, 2007. – 224 с.
9. Національна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Україні у 2000-2014 рр. – К., 2000-2014.
10. Національна доповідь України про гармонізацію життєдіяльності суспільства у навколишньому природному середовищі. Спеціальне видання до 5-ї Всеєвропейської конференції міністрів навколишнього середовища „Довкілля для Європи”. – Київ, 2003. – 125 с.

Інформаційні ресурси:

1. <http://www.menr.gov.ua> – офіційний сайт Міністерства екології і природних ресурсів України

2. <http://www.ecology.lviv.ua> – сайт Департаменту екології і природних ресурсів Львівської обласної адміністрації.
3. <http://www.nature.org.ua/> – Національна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Україні.
4. <http://www.proeco.visti.net/naturalist/greenworld> – сайт інформаційного центру української екологічної асоціації “Зелений світ”.
Новини в галузі збереження навколишнього середовища та ресурсів.
5. <http://www.ecolife.org.ua> – відкритий екологічний web-сайт.

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушення термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов’язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об’єктивних причин (наприклад, Хвороба, працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Залікові вимоги

1. Що означає термін екологія?
2. Що вивчає екологія?
3. Коротко розкажіть історію виникнення науки "екологія".
4. Які підрозділи екології Ви знаєте?
5. Що вивчає аутоекологія, демекологія, синекологія?
6. Назвіть основні екологічні поняття.
7. В чому суть основних екологічних законів?

8. Назвіть основні абіотичні чинники.
9. Що таке кліматичний чинник?
10. Назвіть основні едафічні чинники.
11. Охарактеризуйте вплив на організми гідрологічних чинників.
12. Наведіть приклади закону оптимуму.
13. Які види називають еврибіонтними і стенобіонтними?
14. Що вивчає фенологія?
15. Поясніть дію закону толерантності.
16. В чому полягає суть закону Лібіха?
17. Які типи біотичних чинників Ви знаєте?
18. Назвіть основні форми біотичних відносин.
19. Обґрунтуйте роль харчових ланцюгів у розвитку основних форм біотичних відносин.
20. Наведіть приклади (позитивні і негативні) антропогенного впливу на довкілля.
21. Що таке біоценози?
22. Назвіть трофічну, просторову, екологічну структури біоценозу?
23. Як визначити видовий склад біоценозу?
24. Обговоріть значення абіотичних факторів в існуванні екосистем, які Ви знаєте за власними спостереженнями у природі.
25. У чому полягає різниця понять "екосистема" та "біогеоценоз"?
26. Що таке біом?
27. Що таке жива речовина?
28. Що виражає закон біотичного кругообігу?
29. Чим принципово відрізняється тлумачення біосфери та ноосфери в працях В.І. Вернадського? Коли виникла біосфера Землі?
30. Яке значення мають відходи біогеохімічних циклів для живих організмів?
31. Що таке надзвичайні екологічні ситуації?
32. Наведіть кілька прикладів природних та антропогенних катастроф.
33. Що таке "антропогенне забруднення"?
34. Вкажіть екологічні наслідки військової діяльності та війн.
35. Які промислові об'єкти належать до екологічно небезпечних?
36. Що таке урбанізація та яка її роль у розвитку цивілізації й біосфери?
37. Що таке екологічне право? Які нормативно-правові акти складають систему екологічного законодавства України?
38. Що таке екологічна експертиза?
39. Які природні території та об'єкти підлягають особливій охороні?
40. Що таке Червона книга України?
41. Для чого була створена Зелена книга України?
42. Дайте визначення поняттю «Заповідна справа»?
43. Коли, де і ким був створений перший заповідник в Україні?
44. Яка класифікація територій та об'єктів ПЗФ прийнята в Україні?

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ЗА ВИДАМИ КОНТРОЛІВ

Модулі	Змістові модулі	Поточний контроль		Модульний контроль	Самостійна, індивідуальна, наукова робота
		Теми	Бали		
МОДУЛЬ 1	ЗМ 1	T1-T3	20	25	5
	<i>Разом</i>		20	25	5
Разом за модулем 1			50		
МОДУЛЬ 2	ЗМ 2	T4-T9	20	25	5
	<i>Разом</i>		20	25	5
Разом за модулем 2			50		
ВСЬОГО за модулями			50*		
СУМА БАЛІВ			100		

* - розраховується як середньоарифметичне значення в залежності від кількості передбачених модулів:
ВСЬОГО за модулями = Разом за модулем 1 + Разом за модулем 2